

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024 - 7280
Den 17. september 2024

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1013 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har omstillet til ministeren for Grøn Trepert den 3. september 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Kristian Skibby (DD).

Spørgsmål nr. 1013

Danmarks længste vandsystem er Gudenåen (149 km), og det er samtidig i Gudenåen, man finder flest indskudte søer (67). Dette må medføre en større dødsrisiko for havvandrende laksefisk i Gudenåen, sammenlignet med øvrige danske vandløb. Er der i evalueringssystemet Dansk Fiskeindeks for Vandløb (DFFVØ) indarbejdet hensyn til, at der i Gudenåen, på grund af antallet af søer og den større gennemsnitlige afstand til havet, er forøget risiko for at vandløbenes ørredbestande ikke lever op til målsætningerne?

Svar

Jeg har som minister for Grøn Trepert ansvar for udarbejdelse af vandområdeplaner, herunder at sikre god økologisk tilstand i vandmiljøet. Vedrørende det tekniske har spørgsmålet været forelagt Miljøstyrelsen, der oplyser følgende:

”Fiskeindeks for Vandløb er udviklet af Aarhus Universitet med bidrag fra DTU Aqua i 2014 og beskriver anvendelse af to delindeks: et artsindeks, der primært anvendes i de større vandløb, og et indeks til mindre vandløb, baseret på bestanden af yngel af hhv. ørred og laks. Grænseværdierne anvendt i indekset er gennemgået i 2019.

Det er undersøgt om indeksene og de tilhørende grænseværdier for tilstandsklasserne kan anvendes generelt i vandløb i Danmark. Det blev vurderet, at indekset kan anvendes i de naturlige vandløbstyper i Danmark, jf. nedenstående.

Det er ved udviklingen af Fiskeindeks for Vandløb konkluderet, at DFFVa kan benyttes i type 2 (2-10 m bredde) og Type 3 vandløb (> 10 m bredde) i hele landet med ens grænseværdier. Tilsvarende blev konkluderet, at DFFVØ kan bruges i Type 1 vandløb (0-2 m bredde) i hele landet med ens grænseværdier, samt i relativt brede artsfattige vandløb kan DFFVØ dog også anvendes. Grænseværdier i artsindekset blev underkastet en harmonisering i 2019, men indekset kan fortsat anvendes i alle vandløbstyper i Danmark.

I notat af 15. januar 2021 (Bilag 1 – Gudenåens indskudte søer og DFFVØ) har DTU Aqua forholdt sig til spørgsmålet ”Kan DFFVØ anvendes til at bedømme ørredbestandene i Gudenåens vandløb med indskudte søer?” DTU anfører: ”Ja, det kan DFFVØ godt. Men det forudsætter, at søørred kan vandre frit mellem gode gydevandløb og relativt dybe, rene søer. Ligesom bæk- og havørred vil søørredbestande blive reduceret eller forsvinde, hvis der f.eks. er spærringer, forurening eller dårlige livsbetingelser i de gydevandløb/søer, som ørrederne opholder sig i”.

Der er i indekset således ikke taget specifikt hensyn til lokale forhold i f.eks. Gudenåen.

Gudenåen er Danmarks længste vandløb. Undervejs løber vandet igennem adskillige søer omkring Skanderborg og Silkeborg. De fleste søer er naturlige, bortset fra Vestbirk Søerne og Tange Sø, der er skabt af mennesker for ca. 100 år siden, for ved opstemning af åen at kunne udnytte vandet til el-produktion på mindre vandkraftværker. I Gudenåen er etableret en bestand af sø-ørred i den store Mossø, hvor søen tjener som opvækstområde for ørred. Der er konstateret god eller høj tilstand for fisk i Gudenå på visse strækninger oven for Mossø.”

Jepp Bruus

/

Kristian Hovgaard Juul-Larsen